

Motion till riksdagen 2005/06:Ub501

av **Inger Davidson m.fl. (kd)**

Student i Stockholms län

Motionen delad mellan flera utskott

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om satsningar på Södertörns högskola.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bostadsbidragsreglerna skall vara bättre anpassade till studenternas ekonomiska villkor.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gränsen för skattebefrielse vid uthyrning av privatbostäder skall höjas.²
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gymnasiala yrkesförberedande utbildningar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att yrkeshögskolor skall inrättas.

¹ Yrkande 2 hänvisat till BoU.

² Yrkande 3 hänvisat till SkU.

Fel! Okänt namn på

2 Inledning

Viktiga utmaningar för Stockholmsregionen är bland annat hur man ska locka till sig de kompetenta medarbetare som företag och offentlig sektor behöver, hur regionen ska kunna förse också andra regioner i Sverige med specialistkompetens och hur regionen ska kunna försvara sin position i konkurrens med andra storstadsregioner i världen.

En första förutsättning för kunskap, kompetens och utvecklingsmöjligheter är att regionen kan tillgodose medborgarnas behov av utbildning. Idag är Stockholmsregionen underförsörjd med platser inom högre utbildning, inte minst vad avser yrkesutbildningar.

3 Högre utbildning

Universitet och högskolor fungerar ofta som motor för ett områdes utveckling. Stockholm är en viktig plats då företag väljer att etablera verksamheter i norra Europa. En av anledningarna är närheten till välutbildad arbetskraft och möjligheter till forskning och utveckling.

Kristdemokraterna instämmer i att Södertörns högskola bör ges förutsättningar att utvecklas ytterligare. Vi ser gärna ett sammanhållet campusliknande område söder om Stockholms stad, framför utspridda utbildningsplatser.

Att antalet platser inom den högre utbildningen i Stockholm behöver öka understryks av regionplane- och trafiknämnden i Stockholms läns landsting som förra året beslutade att tillsammans med andra regionala aktörer uppvakta regeringen för att få till fler högskoleplatser i regionen och att Södertörns högskola ska utvecklas till universitet.

4 Studenternas ekonomi och boende

De flesta studenter försörjer sig genom studiemedel (både lån och bidrag) vilket för närvarande är 6 900 kr per månad. Stockholm har högst andel studenter som bor hemma och enbart utnyttjar bidragsdelen i studiemedlen. I vissa fall för att man inte vill skuldsätta sig och valt det men i andra fall för att man inte får tag i eller har råd med egen bostad. Lägenhetshyrorna i Storstockholm är högst i landet. Stockholms studentkårers centralorganisation (SSCO) har visat att hyran för en studentlägenhet i Stockholm är drygt 1 000 kr högre än på andra orter. Enligt Föreningssparbankens beräkningar har bostadskostnadens andel av de totala utgifterna för en student ökat under senare år. Dessutom är hushållskostnaderna generellt högre i Stockholm och studenter här är oftare i behov av kollektivtrafik än studenter på andra orter. Priserna har stigit medan studiemedlen inte höjts i samma takt. Sammantaget gör dessa faktorer att studenter i Stockholm har en markant svårare ekono-

misk situation jämfört med studenter i övriga landet. För att Stockholmsregionen ska kunna attrahera blivande studenter måste stat, landsting och länets kommuner gemensamt göra insatser för att förbättra ekonomin för Stockholmsstudenterna.

Insatser behövs inte minst när det gäller att få ner kostnaderna för studenternas boende. Kristdemokraterna har flera förslag inom bostadspolitikens område och är mycket kritiska till Socialdemokraternas oförmåga på detta område. Eftersom bostadsmarknaden ser ut som den gör och produktionskostnaderna är höga så är många studenter, inte minst i Stockholm, beroende av bostadsbidrag. Dagens regler gör det dock svårt för en student att försörja sig på sommaren genom arbete utan att förlora bostadsbidraget under terminerna. Regeringen bör överväga förändringar i bostadsbidragsreglerna för att de ska vara bättre anpassade till studenternas ekonomiska villkor. Kristdemokraternas satsningar på studentbostadsbyggande återfinns i motionen Studentbostäder.

I Stockholms län studerar enligt Sveriges förenade studentkårer (SFS) närmare 75 000 människor. Av dessa står 31 680 i bostadskö. Enligt SFS kan man försiktigt beräkna antalet verkligt behövande av dessa till hälften, det vill säga 15 840 studenter. Dessa beräkningsmodeller är försiktigare än bostadsbolagens vilka anger att en tredjedel av de köande är i verkligt behov av bostad. Oavsett hur man räknar är behovet alarmerande stort. Lika många bostäder saknas alltså i Stockholm och skulle behöva byggas till.

Att bostadsbristen för studenter är stor i Stockholm är allvarligt. Då blivande studenter väljer mellan olika studieorter har möjligheten att få en bostad stor betydelse. Vi riskerar att få en situation där tillväxten för högskolorna i Stockholms län hämmas på grund av bristen på studentbostäder. Eftersom det är allmän bostadsbrist i Stockholm stiger också priserna för studentboendet. Flera undersökningar visar att detta främst drabbar ensamstående kvinnliga studenter med barn.

I staden finns många medborgare som kan hyra ut rum, smålägenheter eller del av sin villa. Till följd av beskattningen av hyresintäkter så sker detta i alldeles för liten utsträckning. För att minska bostadskostnaderna och öka möjligheten för studenter att över huvud taget få en bostad vill Kristdemokraterna att skatten för uthyrning av del av privatbostad ska minskas. Detta bör ges regeringen till känna.

5 Yrkesutbildning

Inom gymnasiet teoretiska utbildningar och inom den akademiska utbildningen ryms inte möjligheter till förkovran för personer med praktiskt betingade intressen och begåvningar. Men samhället har stora behov av människor som besitter andra kvalitéer och kunskaper än de som traditionellt lärs ut vid teoretiska utbildningar. Kristdemokraterna har länge arbetat för en uppvärdering av yrkesutbildning, för en modern lärlingsutbildning och en yrkeshögskola. Under senare tid har bristerna inom yrkesutbildningssystemet uppmärk-

Fel! Okänt namn på

sammats allt mer. Man har till exempel konstaterat att underförsörjningen av yrkeskvalificerad arbetskraft hindrar regionens tillväxt.

Enligt LO behövs ny arbetskraft inom de allra flesta praktiska yrkesområden såsom transport, livsmedelshandling, vård och omsorg. Enligt samma undersökning från LO vet vi att närmare 30 procent av alla som påbörjar ett yrkesförberedande gymnasieprogram hoppar av innan utbildningen är slut. Det är dubbelt så många som från de studieförberedande programmen. Till exempel lämnar varannan elev på barn- och fritidsprogrammet skolan i förtid, trots att det finns ett stort behov av utbildad personal med just den kompetensen. Värst är läget i Stockholm. Dessa fakta måste leda till handling.

Enligt en rapport från regionplane- och trafiknämnden är utbildningsvägarna många gånger oklara och ofullständiga. Den tydligaste bristen och därmed den främsta utmaningen för framtiden är att det saknas ett sammanhållet system och en struktur för yrkesutbildningen.

Stockholms län har goda förutsättningar att härbärgera utbildningar i annan form än den som erbjuds idag. Storstadens näringsliv slukar arbetskraft med rätt kunskap. Det behövs en utveckling både av gymnasiala utbildningar som kräver mer praktik än teori och av högskolan för mer direkt eftergymnasiala yrkesförberedande utbildningar. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om en bättre struktur för yrkesutbildningen.

Kristdemokraterna vill att den gymnasiala yrkesförberedande utbildningen ges större möjligheter att samverka med det privata näringslivet för att kunna erbjuda lärlingsplatser och praktik vid företag under hela utbildningen. Vi vill också att en ny lärlingsutbildning ska inrättas. Lärlingsutbildningen ska ge en gedigen yrkesutbildning och utformas i samarbete med arbetsmarknadens parter med ett nationellt perspektiv för att skapa en god utbildning för hela samhället och den enskilde.

Kristdemokraterna vill också att yrkeshögskolor inrättas som ersätter de kvalificerade yrkesutbildningarna. Yrkeshögskolorna skulle kunna bli fakultet på redan befintliga högskolor eller utvecklas fristående från dessa. Kopplingarna mellan yrkeshögskolan och den traditionella högskolan ska tydliggöras. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 30 september 2005

Inger Davidson (kd)

Stefan Attefall (kd)

Mats Odell (kd)

Peter Althin (kd)

Helena Höij (kd)

Ingvar Svensson (kd)